

Umræðufundur um PISA 2009

Námsmatsstofnun
25. janúar 2011

Almar Miðvík Halldórsson

Hvers konar lesskilningsverkefni eiga íslenskir nemendur erfitt með að leysa?

Leitað er svara við því hvers konar spurningum íslenskir nemendur sleppa helst að svara og hvers konar spurningum þeir svara ekki rétt. Í þessari athugun er hugtakið lesskilningur tekið fyrir og metið hvað skortir mest á hjá íslenskum nemendum.

Leikritið er málið

LEIKRITIÐ ER MÁLIÐ

1. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

2. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

3. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

4. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

5. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

6. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

7. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

8. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

9. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

10. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

11. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

12. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

13. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

14. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

15. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

16. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

17. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

18. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

19. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

20. Hvernig myndi þú svara þessum spurningum? (10 punktur)

Lofthelgur

Hæðarmet fyrir lofthelgi
 Indverski flugmaðurinn Vijaypat Singhania sá hæðarmetó fyrir lofthelg þann 26. nóvember, 2005. Hann var fyrsti maðurinn til að fljúga lofthelg í 21.000 metra hæð yfir sjávarmáli.

Met hæð: 21.000 m

Hægt er að óna hláðarritu og hleypa úr henni loft til að láttu flugá.

Hæð: 40 m

Stærð venjulegs lofthelgs

Stærð venjulegs lofthelgs

Lofthelgurinn færðast í air til sjávar. Þegar hann lentir í hálaflostraum um þá barst hann aftur inn yfir land.

Súrefni: Aðeins 4% af því sam frásit vó yfirborð jarðar

Fyrri met: 19.800 m

Hlæðing: -95 °C

Risabota: 10.900 m

Stærð: 453.000 m³ (venju lofthelgur 491 m³)

Þyngd: 1.800 kg

Karfa: Hæð: 2,7 m Breidd: 1,3 m

Lokaður þrýstikellí með einangruðum gluggum.

Byggt úr áli, líkt og flugvélar

Vijaypat Singhania var í geimþvingi í ferðinni.

Lesskilningur skilgreindur

- Lesskilningur er hæfileiki manns til að skilja, nota og meta ritað mál til að ná markmiðum sínum, til að þróa þekkingu sína og framtíðarmöguleika og til að geta tekið virkan þátt í samfélaginu.
 - Reading literacy is understanding, using and reflecting on written texts, in order to achieve one's goals, to develop one's knowledge and potential and to participate in society.

Mat á lesskilningi

- Mat á lesskilningi samkvæmt þessari skilgreiningu þarf að ná yfir fjölbreytta eiginleika ritaðs máls.
 - Tvennt er mikilvægt að ná fram:
 - ❖ Texti sem notaður er þarf að tengjast því sem nemendur lesa bæði í skólanum og utan hans.
 - ❖ Verkefni þurfa að vera **misflókin og miserfið**.

Mat á lesskilningi

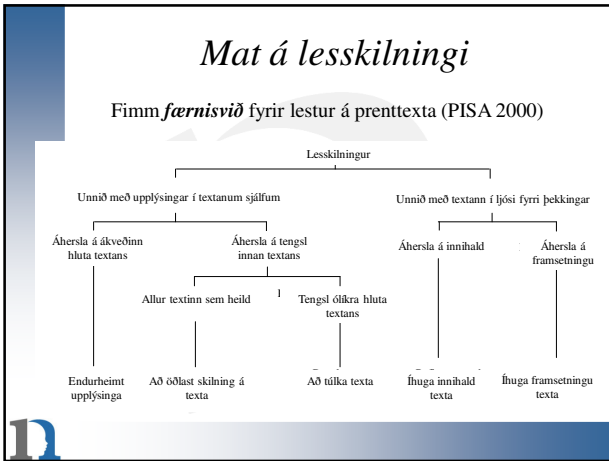
- **Aðstæður** sem verkefni vísar til er eitt einkenni sem haft er í huga við samsetningu prófsins.
- **Textaform, Framsetning og Færnisvið** eru önnur einkennin. Sýnt hefur verið að þau tengjast innbyggðis og hafa veruleg áhrif á hve erfitt verkefni er. Með því að nota fjölbreyttan texta og verkefni sem reyna á ólík færnisvið er hægt að þróa miferfið verkefni og sjá hvernig færni dreifst.
- Fjórar tegundir **Svarmöguleika**.

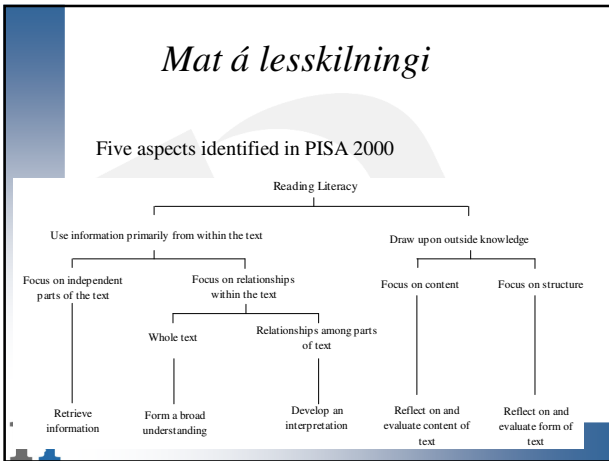
Mat á lesskilningi

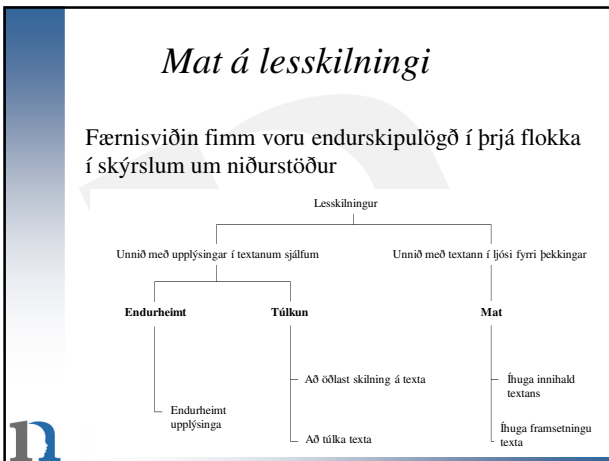
- **Aðstæður** þar sem lestur texta fer fram:
 - ❖ Persónulegar – svala eigin áhuga og ná markmiðum
 - ❖ Samfélagstengt – tengist þátttöku í félagslegu umhverfi, samfélaginu
 - ❖ Tengdar menntun – afla upplýsinga sem hluta af námi
 - ❖ Starfstengdar – tengist því að ná árangri í ákveðnu verki

Mat á lesskilningi

• Textaform: ❖ Samfelldur ❖ Ósamfelldur ❖ Blandaður • Framsetning: ❖ Frásögn ❖ Lýsing ❖ Greinargerð ❖ Röksemdafærsla ❖ Leiðbeiningar	• Svarmöguleikar: ❖ Opið svar (3-5 línur) ❖ Stutt svar (1 lína) ❖ Samsett fjölval ❖ Fjölval

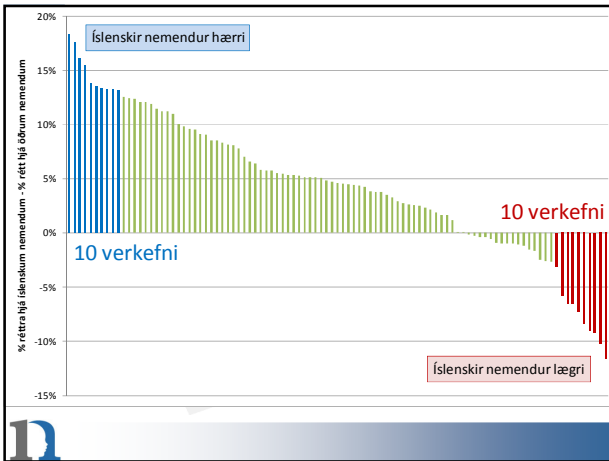

Aðferð

- Í PISA 2009 svöruðu íslenskir nemendur 99 lesskilningsverkefnum úr 28 textum.
 - 13-30% nemenda svöruðu hverju verkefni
- Hlutfall réttra svara hjá öllum nemendum í PISA 2009 dregið frá hlutfalli réttra svara hjá íslenskum nemendum
 - 10 verkefni:
 - Hlutfallslega auðveldust
 - Hlutfallslega erfiðust

Þyngd		Hærrí:	Lægri:
	% ísl. nem. sem svara rétt	1 86%	79%
		2 84%	72%
		3 77%	70%
		4 73%	58%
Hærrí:	68%	5 68%	53%
Lægri:	48%	6 66%	41%
	án þyngsta verkefnis: 53%	7 64%	39%
	án tveggja þyngstu: 59%	8 62%	38%
		9 55%	11%
		10 40%	9%

- Verkefni sem íslenskir nemendur svara áberandi sjaldnar rétt en aðrir nemendur eru oftast þung verkefni en auðveld verkefni.
- Verkefni sem íslenskir nemendur svara áberandi oftast rétt eru oftast auðveld verkefni

Svarmöguleikar

	Opið svar (3-5 línur)	Stutt opið svar (1 lína)	Samsett fjölval	Fjölval
Hærri:	3	2	1	4
Lægri:	5	1	0	4

- Það hvort verkefni er áberandi erfiðara eða auðveldara fyrir íslenska nemendur en aðra nemendur tengist ekki tegund svarmöguleika.

Aðstæður

	Persóna	Samfélag	Menntun	Starf
Hærri:	2	1	4	3
Lægri:	3	4	3	0

- Þegar efni textans er tengt samfélaginu eru verkefni oftast erfiðari fyrir íslenska nemendur en aðra nemendur.
- Þeir eiga frekar auðveldara með texta tengdan menntun og starfi en persónu eða samfélagi

Textaform

	Samfelldur	Ósamfelldur	Blandaður
Hærri:	5	4	1
Lægri:	7	2	1

- Verkefni sem íslenskir nemendur geta síður leyst en aðrir nemendur eru oftast úr samfelldum texta.

Framsetning					
	Frásögn	Lýsing	Greinargerð	Röksemdafærsla	Leiðbeiningar
Hærrí:	1	4	4	1	0
Lægri:	2	2	5	1	0

- Hvort verkefni eru áberandi erfiðari eða auðveldari fyrir íslenska nemendur en aðra nemendur tengist lítið framsetningarformi textans.
- Þó eru lýsingar ofar auðveldari fyrir íslenska nemendur.

Færnisvið			
	Endurheimt upplýsinga	Skilningur og túlkun á efni	Íhugun og mat á innihaldi
Hærrí:	2	5	3
Lægri:	2	4	4

- Hvort verkefni er áberandi erfiðara eða auðveldara fyrir íslenska nemendur en aðra nemendur tengist ekki færnisviði.

Samantekt

- Einkenni lesskilningsverkefna sem íslenskir nemendur eiga áberandi auðveldara með en aðrir nemendur:
 - Léttar verkefni
 - Lýsingar
 - Textar sem tengjast menntun og starfi
- Verkefni sem íslenskir nemendur geta síður leyst en aðrir nemendur:
 - Þyngri verkefni
 - Úr samfelldum texta
 - Textar sem fjalla um samfélag
- Hvort þau eru áberandi auðveld/erfið tengjast hins vegar ekki:
 - Færnisviði verkefnis
 - Tegund svarmöguleika
 - Hvort textinn er frásögn, greinargerð, röksemdafærsla eða leiðbeiningar
